15/03/2021

Τα «άγνωστα» έθιμα της Καθαράς Δευτέρας

/ Παράδοση

Η Καθαρά Δευτέρα είναι μια ημέρα που υπάρχουν πολλά έθιμα σε όλη την Ελλάδα. Εκτός από τα παραδοσιακά Κούλουμα και το πέταγμα του Χαρταετού υπάρχουν και άλλα λίγο πιο άγνωστα έθιμα που γίνονται σε συγκεκριμένους τόπους.

Βόνιτσα, το έθιμο του «Αχυρένιου Γληγοράκη»

Ο Γληγοράκης λέγεται ότι ήταν ψαράς και απαρνήθηκε τη θάλασσα ψάχνοντας τη μοίρα του στη στεριά. Οι σημερινοί ψαράδες της Βόνιτσας καταδικάζουν αυτήν του την πράξη και κάθε τέτοια μέρα τον τιμωρούν. Φτιάχνοντας λοιπόν έναν αχυρένιο ψαρά, τον δένουν σ' ένα γάιδαρο και τον γυρνούν σε όλο το χωριό. Όσο περνά η μέρα στήνουν μεγάλο γλέντι με τραγούδι και χορό και στη συνέχεια ρίχνουν τον καημένο τον Γληγοράκη σε μια βάρκα που φλέγεται στ' ανοιχτά.

Ο «Βλάχικος Γάμος» της Θήβας

Το έθιμο αυτό χρονολογείται από το 1830 και έχει να κάνει με τα προξενιά που γίνονταν τότε. Σήμερα πραγματοποιείται παραδοσιακά με το ξύρισμα του γαμπρού και το στόλισμα της νύφης η οποία στην πραγματικότητα είναι άνδρας! Παράλληλα όλοι οι παρευρισκόμενοι γιορτάζουν τα Κούλουμα με σατιρικά τραγούδια και πολύ χορό.

Το έθιμο των Μουντζούρηδων στον Πολύσιτο της Βιστωνίδας.

Εδώ η προετοιμασία ξεκινά από την προηγούμενη μέρα με την παρασκευή της παραδοσιακής Λαγάνας και το βράσιμο της φασολάδας από τις γυναίκες του χωριού, για να προσφέρουν στους επισκέπτες τους την επόμενη μέρα. Τους επισκέπτες τους περιμένει μια έκπληξη, αφού τους υποδέχονται δύο μεταμφιεσμένοι οι οποίοι προσπαθούν να τους μουντζουρώσουν με την καπνιά από το καζάνι που έβραζε η φασολάδα έτσι ώστε όλοι να γιορτάσουν την Καθαρή Δευτέρα μασκαρεμένοι!

Το έθιμο του «Αγά» στα Μεστά της Χίου.

Το έθιμο του Αγά έχει ρίζες από την Τουρκοκρατία και μέχρι σήμερα είναι το ίδιο διασκεδαστικό την ημέρα της Καθαρής Δευτέρας. Ο Αγάς εισβάλει στο χωριό με τη συνοδεία του και παίρνει θέση στην κεντρική πλατεία. Εκεί μαζεύεται ο κόσμος όπου “δικάζεται” για διάφορα παραπτώματα που του καταλογίζονται και πληρώνει το ανάλογο πρόστιμο! Από αυτή τη διαδικασία δε γλιτώνει κανείς από τους παρευρισκόμενους. Τα χρήματα που μαζεύονται από τα υποτιθέμενα πρόστιμα καταλήγουν στο ταμείο του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού. Ένα πρωτότυπο έθιμο με πολύ χιούμορ και κοινωφελές έργο παράλληλα.

Το «ξάρτυσμα» στον Πόρο

Στον Πόρο συναντάμε το «ξάρτυσμα», το καθάρισμα δηλαδή των μαγειρικών σκευών από τα λίπη και τα υπολείμματα από το φαγοπότι της αποκριάς.

Ο Μπέης στην Αλεξανδρούπολη

Στην Αλεξανδρούπολη, ένας κάτοικος μεταμφιέζεται σε Μπέη και περιδιαβαίνει την πόλη μοιράζοντας ευχές για το καλό.

Ο χορός των Παπάδων στην Κέρκυρα

Σε πολλά χωριά της Κέρκυρας αναβιώνει ο παραδοσιακός χορός των Παπάδων. Το χορό σέρνουν πρώτοι οι παπάδες και ακολουθούν οι γέροντες του χωριού.

Το «δικαστήριο» στην Κάρπαθο

Στο Λαϊκό Δικαστήριο Ανήθικων Πράξεων στην Κάρπαθο ανταλλάσσονται απρεπείς χειρονομίες μεταξύ των θεατών, και γι’ αυτό οδηγούνται στο «δικαστήριο» από τους Τζαφιέδες (χωροφύλακες), προς απονομή δικαιοσύνης από τους σεβάσμιους του νησιού.

Αγροτικό καρναβάλι στη Νέδουσα

Η αναβίωση ενός αγροτικού καρναβαλιού στη Νέδουσα, στη νότια Πελοπόννησο, όπου οι επισκέπτες συμμετέχουν ενεργά σε ένα αρχαίο τελετουργικό για ευημερία και γονιμότητα.

Και τα γνωστότερα:

Το «γαϊτανάκι»

Σε όλη σχεδόν την Ελλάδα –και σε διάφορες παραλλαγές– το χορευτικό δρώμενο, το λεγόμενο Γαϊτανάκι, έθιμο που έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες της Μικράς Ασίας, ξεσηκώνει μικρούς και μεγάλους.

Τα αλευρομουτζουρώματα στο Γαλαξίδι

Το έθιμο του αλευρομουτζουρώματος συναντάμε στο Γαλαξίδι, με τους καρναβαλιστές να χορεύουν κυκλωτούς χορούς αλευρωμένοι και μουτζουρωμένοι!

Του Κουτρούλη ο Γάμος στη Μεθώνη

Η αναβίωση ενός πραγματικού γάμου που άφησε εποχή κατά τον 14ο αιώνα– συντελείται κάθε Καθαροδευτέρα με έντονη σατυρική διάθεση και πειράγματα για τη νύφη.